

Uchwała Nr Rady Gminy Gnojnik

z dnia

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gnojnik na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2024r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1,2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2023r. poz. 1939), Rada Gminy Gnojnik uchwala co następuje:

§1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gnojnik na lata 2026-2029 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gnojnik oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojniku.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2026r.

Opracował:

02.12.2025 Małgorzata Sikora
(data, pieczęć, podpis pracownika)

Sprawdzono pod względem prawnym:

Leszek Zabkowski
(data, pieczęć, podpis radcy prawnego)

Zatwierdził:

Leszek Zabkowski
(data, pieczęć, podpis Wójta)

Przekazano na stanowisko
ds. administracyjno-biurowych

03.12.2025

Dokument przyjął:

Tomasa Jęsa
(data, pieczęć, podpis pracownika
ds. administracyjno-biurowych)

Uzasadnienie
do projektu uchwały w sprawie Przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. (Dz. U z 2023r., poz. 2151) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2023r., poz. 1939) o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z nadużywania alkoholu oraz używania środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Realizacja zadań prowadzona jest za pomocą gminnego programu uchwalanego przez Radę Gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata. Przyjęcie programu umożliwia gminie prawidłowe i zgodne z prawem wykonywanie zadań własnych oraz zapewnia kontynuację i spójność działań profilaktycznych realizowanych na jej terenie.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Margoneta Słone

***Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla
Gminy Gnojnik na lata 2026-2029.***

Dział I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Rozdział I. Wprowadzenie

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnienia behawioralne to poważne wyzwania współczesnego świata o globalnym zasięgu. Ich skutki prowadzą do nieustannego wzrostu problemów społecznych, stwarzają liczne zagrożenia i mają negatywny wpływ na ogólny stan zdrowia społeczeństwa. Są one ściśle związane z takimi zjawiskami, jak przemoc w rodzinie, ubóstwo czy marginalizacja społeczna. Problem uzależnienia nie dotyczy tylko samego aktu uzależnienia lub ryzyka jego wystąpienia, lecz stanowi poważne zaburzenie w funkcjonowaniu całej rodziny. Dlatego organizując pomoc, ważne jest, by uwzględnić nie tylko osoby uzależnione, ale również ich bliskich, którzy mogą zmagać się z trudnościami związanymi z uzależnieniem członka rodziny. Ważne jest, aby wszelkie działania profilaktyczne były skierowane zwłaszcza do dzieci i młodzieży, które w okresie dorastania są szczególnie narażone na negatywne wpływy otoczenia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi integralny element lokalnej polityki społecznej i jest zgodny z kierunkami działań określonymi w Narodowym Programie Zdrowia, w szczególności w zakresie profilaktyki oraz ograniczania szkód wynikających z nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych. Program może obejmować również zadania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gnojnik na lata 2026–2029, zwany dalej „Programem”, jest dokumentem o charakterze strategiczno-operacyjnym, określającym zadania przewidziane do realizacji w oparciu o aktualne potrzeby społeczności lokalnej oraz dostępne zasoby instytucjonalne i organizacyjne, służące przeciwdziałaniu negatywnym skutkom uzależnień. Program formułuje cele, kierunki interwencji oraz priorytety w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi. Program został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizacja zadań określonych w przywołanych ustawach odbywa się w ramach Programu uchwalanego przez radę gminy na okres nieprzekraczający czterech lat. Program obejmuje w szczególności działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną realizowaną w szkołach oraz placówkach systemu oświaty, a także diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących występujących w tych środowiskach.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ww. ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz.1939), przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących m.in.:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rozdział II. Wyjaśnienie pojęć oraz przedstawienie zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.

¹Definicja uzależnienia stanowi złożony problem zdrowotny, definiowany jako przewlekła choroba, dla której charakterystyczne jest kompulsywne poszukiwanie i zażywanie substancji psychoaktywnych lub natarczywe wykonywanie pewnych czynności, pomimo świadomości negatywnych skutków. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznaje je za stan chorobowy, akcentując zarówno jego aspekty psychiczne, jak i fizyczne.

Sednem uzależnienia jest niezwykle silna, trudna do przezwyciężenia potrzeba, która prowadzi do utraty kontroli nad własnym postępowaniem, wywierając niszczący wpływ na życie zawodowe, rodzinne i społeczne. Uzależnienia to schorzenia o charakterze przewlekłym, w których nawroty stanowią częsty element historii choroby.

Uzależnienie wywiera niszczący wpływ na wiele obszarów życia. Osoba dotknięta nałogiem zmaga się z trudnościami w relacjach interpersonalnych, traci swoje pasje i zainteresowania, zaniedbuje również obowiązki zawodowe oraz społeczne.

W naszym kraju, gdzie spożywanie alkoholu jest głęboko zakorzenione w obyczajowości, nietrudno zatrzeć granicę między konsumpcją okazjonalną a uzależnieniem. Analogicznie, palenie tytoniu, mimo powszechnej świadomości o jego szkodliwości (spowodowanej nikotyną), stanowi przykład, jak silne potrafi być uzależnienie.

Należy również mieć na uwadze niebezpieczeństwa związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Dopalacze, choć w Polsce zakazane, mogą powodować halucynacje oraz silne stany lękowe.

Uzależnienia dzielą się na **psychiczne** i **fizyczne**, a rozpoznanie różnic między nimi ma fundamentalne znaczenie dla skuteczności terapii.

Uzależnienie psychiczne to stan, w którym umysł osoby dotkniętej nałogiem nieustannie krąży wokół substancji lub czynności stanowiącej jego źródło.

Ta obsesyjna potrzeba, choć często pozbawiona fizycznych symptomów odstawiennych, może być równie niszcząca, negatywnie wpływając na codzienne funkcjonowanie, relacje interpersonalne oraz ogólny dobrostan.

Uzależnienie fizyczne to stan, w którym organizm przystosowuje się do regularnej obecności substancji psychoaktywnej, takiej jak alkohol lub opioidy.

Gwałtowne odstawienie prowadzi do wystąpienia zespołu abstynencyjnego, charakteryzującego się objawami takimi jak dreszcze, nadmierna potliwość, mdłości, a w skrajnych przypadkach – nawet majaczenie, w tym delirium tremens.

Zmiany w mózgu, wywołane przez nikotynę i kokainę, szczególnie w obszarze VTA, utrwalają te kompulsywne zachowania. Organizm, dążąc do uniknięcia nieprzyjemnych dolegliwości, usilnie domaga się kolejnej dawki substancji.

¹ źródło: uzaleznieni.pl

Rozdział III. Podstawa Prawna.

Realizacja działań w obszarze profilaktyki uzależnień behawioralnych oraz zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i jest zgodna z następującymi aktami prawnymi:

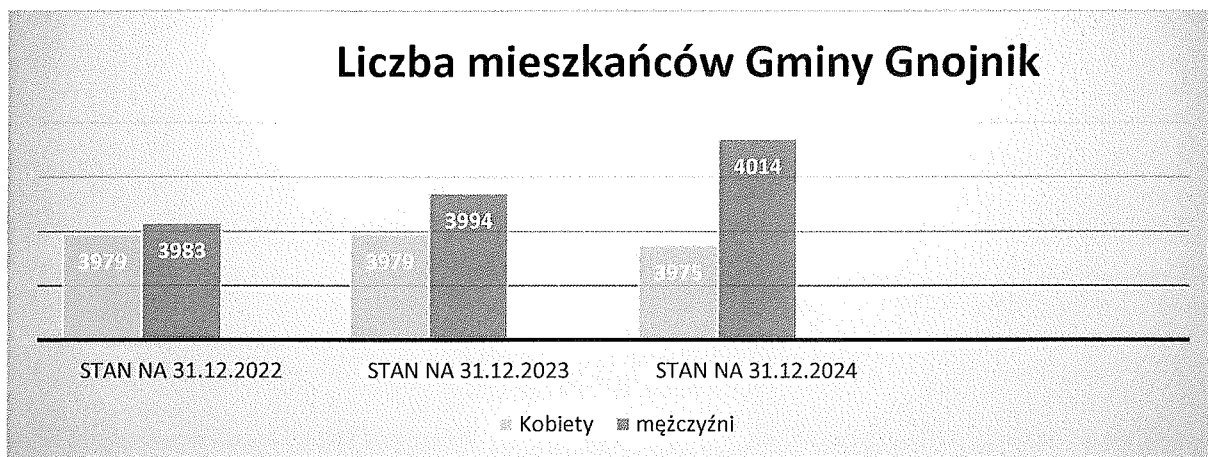
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2023r. poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2024. poz. 1673);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2025r. poz. 1214 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U z 2024r. poz. 1670 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2025r. poz. 49 ze zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gnojnik na lata 2021-2030;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025

Rozdział III. Diagnoza lokalnych zagrożeń i problemu uzależnień w gminie Gnojnik.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Gnojnik stanowi kluczowy etap w rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu trudnościom społecznym. Gmina Gnojnik jako odpowiedzialna jednostka samorządowa stawia na holistyczne podejście do problemów uzależnień, angażując różnorodne instytucje i zasoby w celu budowania zdrowego i świadomego społeczeństwa. Diagnozę zawartą w niniejszym programie utworzono na podstawie danych zawartych w raporcie „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych” dla Gminy Gnojnik, przeprowadzonej przez Małopolskie Centrum Profilaktyki w trzecim kwartale 2025r. na zlecenie GOPS w Gnojniku. Ponadto posłużono się danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Gnojnik, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojniku, Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gnojniku. Zgromadzone dane przedstawiono poniżej.

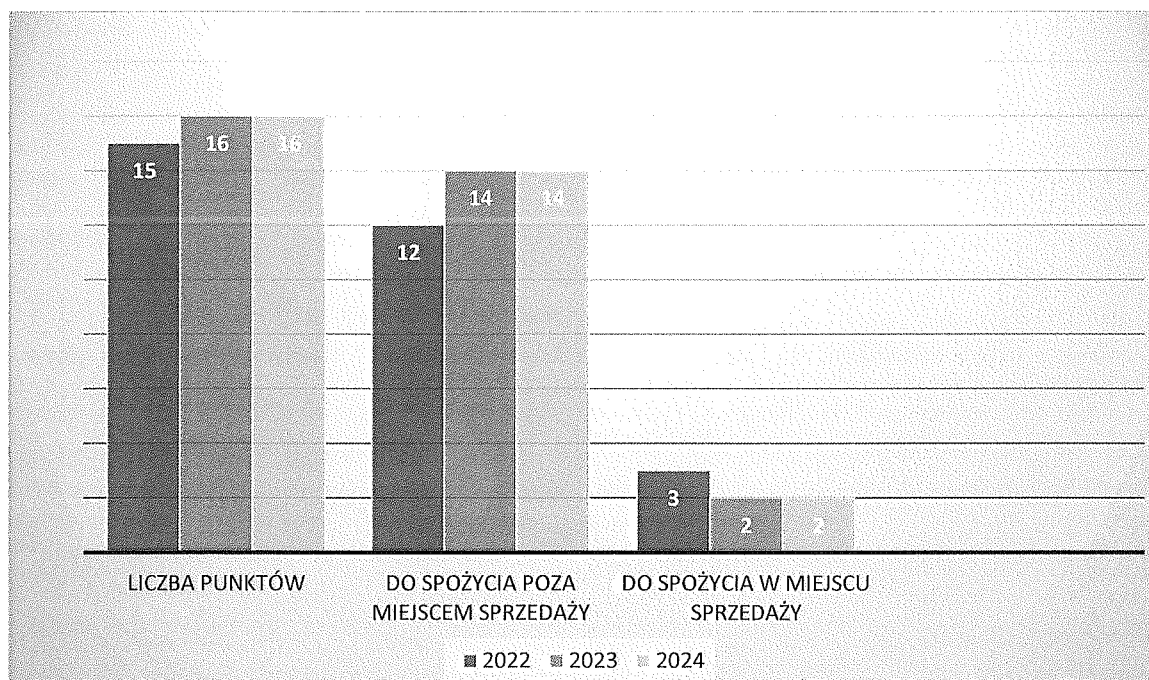
1. Charakterystyka Gminy Gnojnik.

Gmina Gnojnik administracyjnie jest położona w województwie małopolskim, w powiecie brzeskim. W skład Gminy wchodzi siedem sołectw: Gnojnik, w którym znajduje się centrum administracyjne, Uszew, Gosprzydowa, Lewniowa, Biesiadki, Zawada Uszewska oraz Żerków.

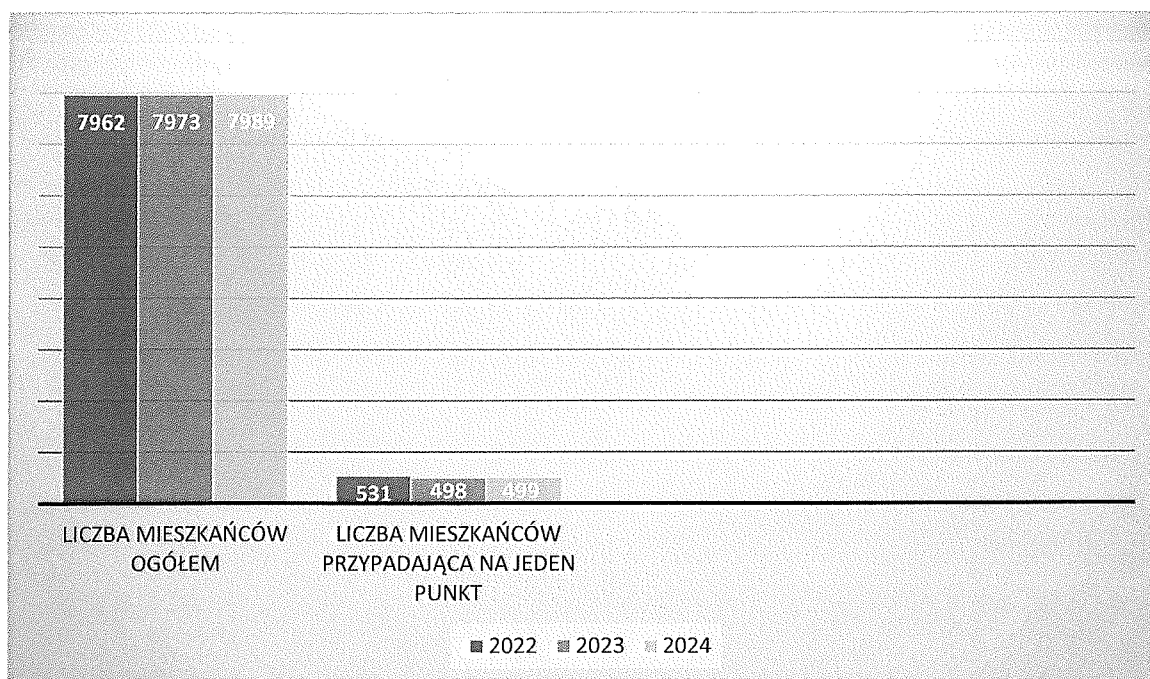

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Stanu Cywilnego w gnojniku.

2. Dostępność napojów alkoholowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów alkoholowych w gminie Gnojnik.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów alkoholowych w gminie Gnojnik.

Dane dotyczące rynku alkoholowego w Gminie Gnojnik pokazują, że liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Najwięcej z nich prowadzi sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem zakupu – obejmuje to zarówno napoje o niskiej, jak i wysokiej zawartości alkoholu.

Łączna liczba punktów sprzedaży wskazuje na stosunkowo łatwą dostępność alkoholu na terenie gminy, szczególnie w handlu detalicznym. To ważne z punktu widzenia profilaktyki uzależnień, ponieważ szeroka dostępność alkoholu jest jednym z czynników sprzyjających jego nadużywaniu.

Każdego roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, sprawdzając, czy przedsiębiorcy przestrzegają przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151). Na podstawie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w zakresie korzystania z posiadanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3.Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.

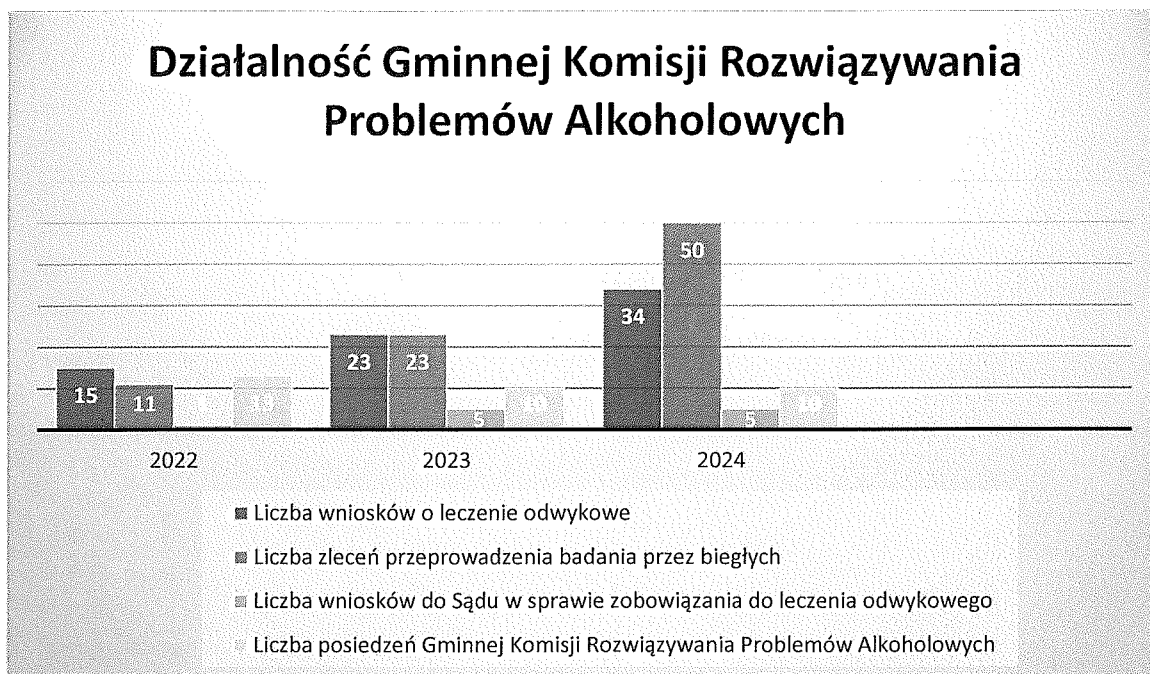
Zgodnie z art. 24 ustawy *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, osoby, które w wyniku nadużywania alkoholu:

- powodują rozpad życia rodzinnego,
- przyczyniają się do demoralizacji małoletnich,
- uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny,
- lub systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny,

mogą zostać skierowane na badanie przez biegłego, którego zadaniem jest wydanie opinii dotyczącej uzależnienia oraz wskazanie odpowiedniego rodzaju leczenia odwykowego.

Skierowanie na takie badanie wydaje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby, której sprawa dotyczy – zarówno na wniosek samej osoby, jak i z inicjatywy Komisji.

Jednym z mierników skali problemu alkoholowego w Gminie Gnojnik jest liczba wniosków kierowanych do GKRPA. Wzrost tej liczby w ostatnich latach świadczy o tym, że coraz więcej osób i rodzin potrzebuje wsparcia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz motywowania do podjęcia leczenia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów alkoholowych w gminie Gnojnik.

Dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku pokazują, że jej praca jest intensywna i wieloaspektowa – obejmuje zarówno działania kontrolne, jak i interwencyjno-motywuujące. Liczba posiedzeń komisji w ostatnich latach pozostaje na stabilnym poziomie, co świadczy o jej systematycznej i konsekwentnej działalności.

Zauważalny jest jednak wzrost liczby wniosków o leczenie odwykowe oraz zleceń badań przez biegłych sądowych. Oznacza to, że coraz więcej spraw związanych z uzależnieniami trafia do formalnych procedur, co z jednej strony pokazuje skalę problemu, a z drugiej – potwierdza aktywną postawę komisji w jego rozwiązywaniu. Równocześnie rośnie liczba wniosków kierowanych do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, co świadczy o tym, że gmina coraz częściej sięga po narzędzia prawne w walce z uzależnieniami.

Problem nadużywania alkoholu dotyczy niestety nie tylko osób dorosłych. Jak pokazuje przeprowadzona we wrześniu 2025 roku diagnoza, 12% uczniów klas VII–VIII ma już za sobą inicjację alkoholową.

W jednym z pytań ankietowych uczniowie zostali poproszeni o ocenę, czy ich rówieśnicy sięgają po alkohol. Wyniki układają się następująco:

- 13% uczniów klas IV–VI,
- 18% uczniów klas VII–VIII.

Ma w swoim środowisku kolegów i koleżanki, które sięgają po alkohol.

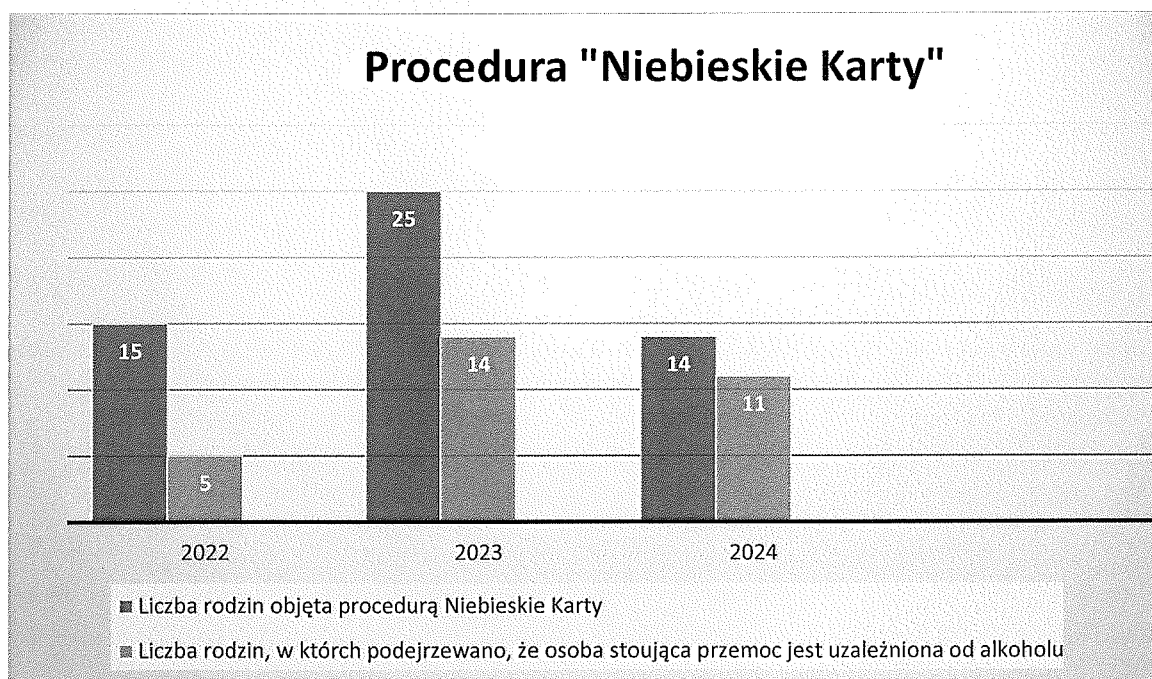
Jeszcze bardziej niepokojące są dane dotyczące motywów sięgania po alkohol.

- aby zapomnieć o kłopotach - 28% uczniów klas IV–VI
- chęć zaimponowania innym – 17% uczniów klas VII–VIII,

- lepszą zabawę – 44% uczniów klas IV–VI i 67% uczniów klas VII–VIII,
- towarzystwo i presję grupy – 6% uczniów klas IV-VI i 33% uczniów klas VII-VIII

Dane te jasno pokazują, że problem sięgania po alkohol wśród młodzieży wciąż istnieje i wymaga konsekwentnych działań profilaktycznych oraz edukacyjnych, zwłaszcza w środowisku szkolnym i rodzinnym².

4. Przemoc w rodzinie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Zespół Interdyscyplinarny w Gnojniku.

² źródło: na podstawie badań przeprowadzonych przez Małopolskie Centrum Profilaktyki na zlecenie GOPS w Gnojniku w trzecim kwartale 2025r. wśród uczniów szkół podstawowych w Gnojniku

Zjawisko przemocy w rodzinie jest ściśle powiązane z problemem nadużywania alkoholu. Dane pokazują wyraźny wzrost tego zjawiska w ostatnich latach. W 2022 roku w 33,3% rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” podejrzewano, że osoba stosująca przemoc w rodzinie jest uzależniona od alkoholu. Rok później odsetek ten wzrósł do 56%, a w 2024 roku osiągnął już 78% wszystkich przypadków. To niepokojący trend, który pokazuje, jak silny jest związek między uzależnieniem a przemocą domową.

Przemoc nie ogranicza się jednak wyłącznie do środowiska rodzinnego. Coraz częściej pojawia się także w szkołach i w Internecie. Uczniowie doświadczają jej zarówno w bezpośrednich kontaktach z rówieśnikami, jak i w przestrzeni wirtualnej. Jak wynika z badań, 19% uczniów klas IV–VI oraz 18% uczniów klas VII–VIII spotkało się w sieci z tzw. *hatingiem* – zjawiskiem, które młodzież potocznie nazywa „hejtem”³.

5. Narkomania

W trzecim kwartale 2025 roku wśród mieszkańców Gminy Gnojnik przeprowadzono badanie opinii publicznej dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych. 56% respondentów zadeklarowało, że nie zna w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające, natomiast 44% przyznało, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne, takie jak narkotyki lub dopalacze. Wśród najczęściej

wymienianych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana i haszysz. Ustalono ponadto, że 94% badanych nie wie, gdzie można kupić substancje psychoaktywne (narkotyki lub dopalacze).

Badanie przeprowadzono również wśród dzieci i młodzieży. Wyniki wskazują, że 61% uczniów klas IV–VI oraz 47% uczniów klas VII–VIII nie zna osób w swoim wieku, które miały kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Niestety, 5% uczniów młodszych i 12% uczniów starszych przyznało, że zna rówieśników, którzy mieli kontakt z takimi substancjami.

W zakresie subiektywnej oceny dostępności narkotyków i dopalaczy, większość uczniów stwierdziła, że nie potrafi ocenić, czy zdobycie tych substancji byłoby łatwe czy trudne (66% uczniów klas IV–VI oraz 88% uczniów klas VII–VIII). Jednak 9% młodszych i 6% starszych uczniów uważa, że zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe. Może to sugerować, że niektórzy z nich lub ich znajomi podejmowali już próby zakupu takich substancji.

Niepokojącym zjawiskiem są również miejsca, w których uczniowie mieli kontakt z niedozwolonymi substancjami. Aż 18% uczniów klas IV–VI wskazało, że otrzymało niedozwolone substancje od rodziców⁴.

6. Uzależnienia behawioralne

W trzecim kwartale 2025 roku przeprowadzone zostały badania podstaw i przekonań wobec

- alkoholu,
- papierosów,
- narkotyków i dopalaczy

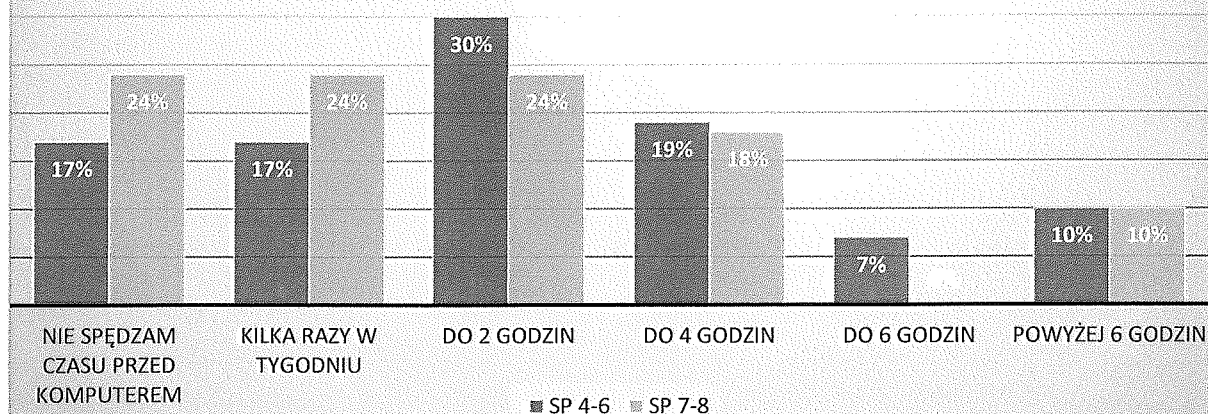
oraz zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności, napojami energetycznymi i czasem wolnym. W badaniu wzięło 134 uczniów klas IV–VI oraz 17 uczniów klas VII–VIII z terenu Gminy Gnojnik. Badanie przeprowadzono w formie elektronicznej za pomocą narzędzia CORIGO, rekomendowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Wyniki prezentują się następująco⁵.

³ źródło: na podstawie badań przeprowadzonych przez Małopolskie Centrum Profilaktyki na zlecenie GOPS w Gnojniku w trzecim kwartale 2025r. wśród uczniów szkół podstawowych w Gnojniku.

⁴ źródło: na podstawie badań przeprowadzonych przez Małopolskie Centrum Profilaktyki na zlecenie GOPS w Gnojniku w trzecim kwartale 2025r. wśród uczniów szkół podstawowych w Gnojniku.

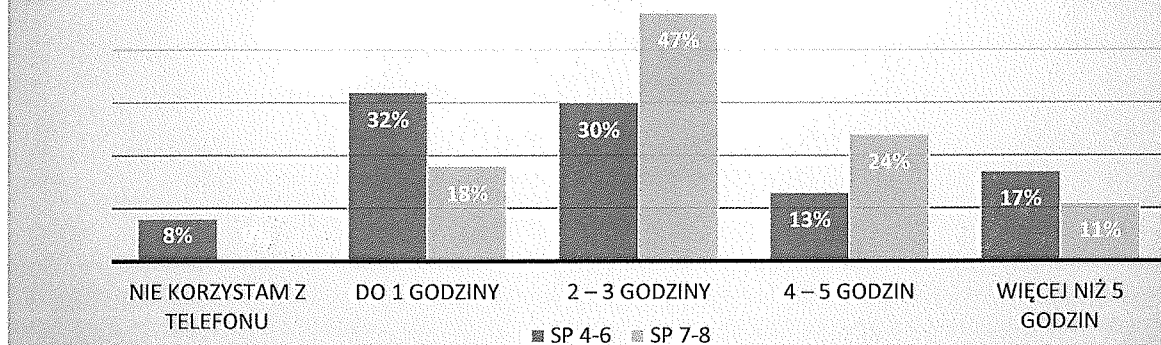
⁵ źródło: na podstawie badań przeprowadzonych przez Małopolskie Centrum Profilaktyki na zlecenie GOPS w Gnojniku w trzecim kwartale 2025r. wśród uczniów szkół podstawowych w Gnojniku

Ile czasu spędzasz przed komputerem?

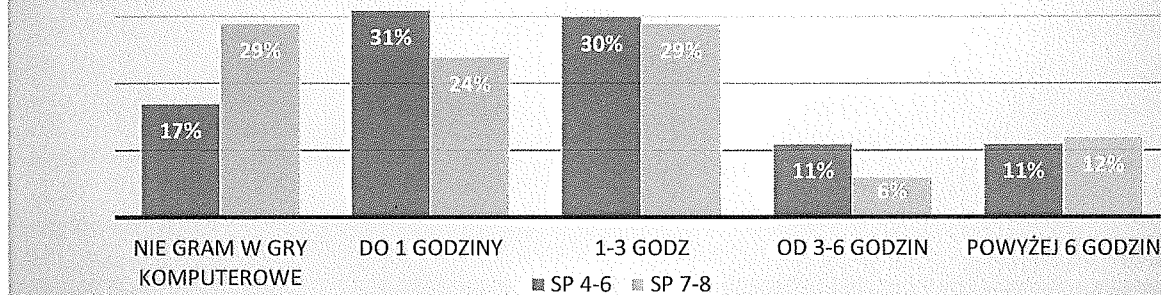
Źródło: opracowanie na podstawie danych z badania dla szkół podstawowych w gminie Gnojnik przeprowadzonego przez MCP.

Ile czasu spędzasz na korzystaniu ze smartfonu?

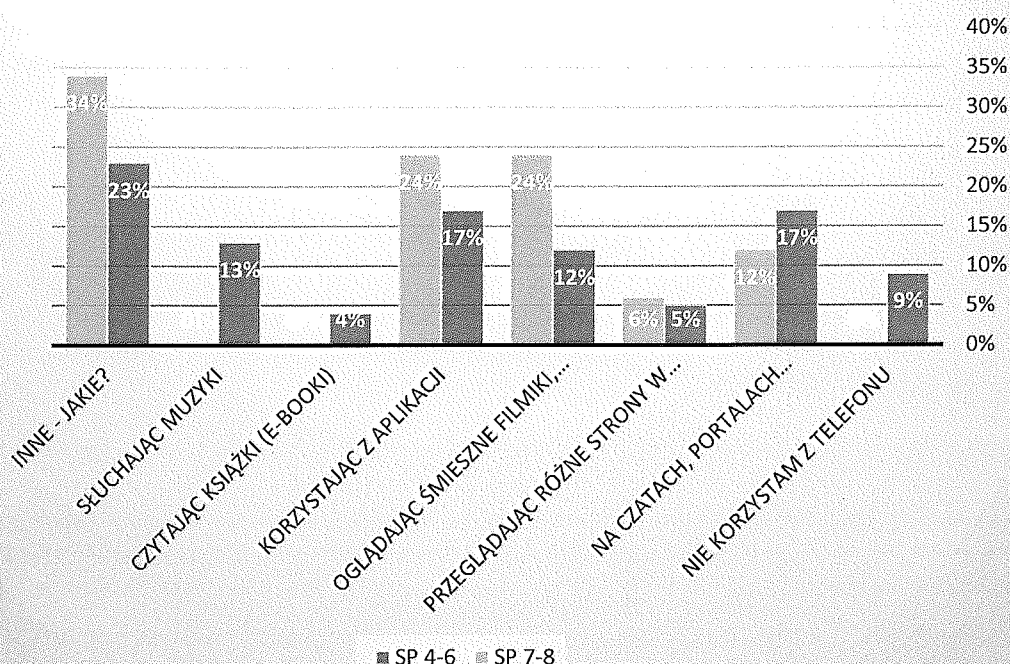
Źródło: opracowanie na podstawie danych z badania dla szkół podstawowych w gminie Gnojnik przeprowadzonego przez MCP.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?

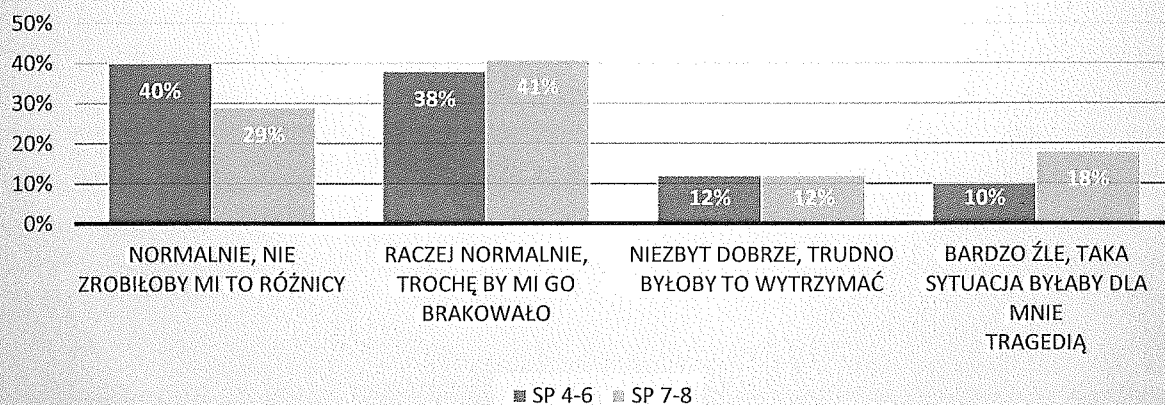
Źródło: opracowanie na podstawie danych z badania dla szkół podstawowych w gminie Gnojnik przeprowadzonego przez MCP.

Na co poświęcasz najwięcej czasu korzystając z telefonu?

Źródło: opracowanie na podstawie danych z badania dla szkół podstawowych w gminie Gnojnik przeprowadzonego przez MCP.

Jakbyś się czuł/a, gdybyś przez tydzień nie miał dostępu do Internetu?

Źródło: opracowanie na podstawie danych z badania dla szkół podstawowych w gminie Gnojnik przeprowadzonego przez MCP.

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że dzieci i młodzież poświęcają na korzystanie ze sprzętów elektronicznych sporą część swojego wolnego czasu. Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym nadużywania) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności- zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych

aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościowych. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego⁶.

Dział II. PLAN REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Rozdział I. Cele programu

Istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, w których mechanizm powstawania zaburzenia lub choroby jest podobny niezależnie od substancji, która wywołuje uzależnienie. Charakter działań podejmowanych w zakresie profilaktyki jest wspólny dla każdego rodzaju uzależnień. Celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu, zagrożeń behawioralnych oraz innych środków psychoaktywnych poprzez:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Gnojnik w zakresie problematyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, a także przemocy domowej i agresji rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z terenu Gminy Gnojnik dostępu do bezpiecznych i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających rozwojowi zainteresowań oraz ograniczających ryzyko kontaktu z grupami i środowiskami zagrożenia.
3. Budowa i rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom, ukierunkowanego na ograniczanie istniejących problemów oraz zapobieganie powstawaniu nowych, w szczególności w środowisku dzieci i młodzieży.
4. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji osób zaangażowanych w profilaktykę oraz rozwiązywanie problemów uzależnień, poprzez szkolenia, warsztaty i wymianę doświadczeń.
5. Sprawowanie skutecznej kontroli nad lokalnym rynkiem napojów alkoholowych, w tym prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży.

⁶ Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

Rozdział II. Zadania koncentrujące się na ograniczeniu i zapobieganiu nadużywaniu alkoholu oraz na działaniach w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii

Poniższe zadania Programu, służą realizacji celu operacyjnego nr. 2 Narodowego Programu Zdrowia na terenie gminy Gnojnik.

Zadanie 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1.1 Współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc osobom uzależnionym, zagrożonym uzależnieniem oraz współuzależnionym, w tym m.in. z:

- ✓ Poradnię Zdrowia Psychicznego w Brzesku
- ✓ Oddziałem Dziennym Leczenia Uzależnień w Brzesku
- ✓ Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Brzesku
- ✓ Ośrodkiem Wsparcia Dziennego w Brzesku
- ✓ Poradnią Psychiatryczną w Brzesku

- 1.2 Pokrywanie kosztów związanych ze sporządzeniem opinii psychologiczno-psychiatrycznej.
- 1.3 Pokrywanie kosztów związanych z wniesieniem do Sądu wniosku o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe u osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu.
- 1.4 Organizacja działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz doświadczających przemocy poprzez zatrudnianie specjalistów, w szczególności psychologa i terapeuty uzależnień.
- 1.5 Nabywanie materiałów niezbędnych do realizacji zadań Programu, w tym wyposażenia i środków potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz pokrywania bieżących kosztów funkcjonowania PIK.
- 1.6 Zakup gotowych publikacji na temat alkoholizmu, narkomanii oraz zjawiska przemocy w rodzinie i upowszechnianie tych materiałów.
- 1.7 Finansowanie szkoleń Referenta ds. profilaktyki oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służących doskonaleniu ich kompetencji.

Wskaźniki zrealizowania zadania:

- a) Liczba osób skierowanych do Poradni Zdrowia Psychicznego w Brzesku celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- b) Liczba osób korzystających z poradnictwa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym
- c) Liczba zakupionych pakietów materiałów dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Referenta ds. profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
- d) Liczba szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Referenta ds. profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
- e) Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Brzesku celem wydania zobowiązania do leczenia odwykowego

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- 2.1. Zapewnienie dostępu do porad specjalistycznych świadczonych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- 2.2. Dofinansowanie kosztów związanych z zapewnieniem w razie potrzeby – miejsc w Placówce Wsparcia Dziennego.
- 2.3. Współfinansowanie zajęć oraz programów profilaktycznych i integracyjnych organizowanych w świetlicach wiejskich na terenie Gminy Gnojnik, w tym zakup materiałów niezbędnych do ich realizacji.
- 2.4. Organizacja szkoleń, konferencji, warsztatów oraz spotkań na temat uzależnień i zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.
- 2.5. Realizowanie i finansowanie programów, warsztatów dla rodziców w szczególności dotyczących nabywania i rozwijania umiejętności wychowawczych.
- 2.6. Zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych potrzebnych do prowadzenia działań z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, takich jak broszury, ulotki i poradniki, a także prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
- 2.7. Organizowanie i prowadzenie szkoleń oraz konferencji poświęconych przeciwdziałaniu zjawisku narkomanii, a także organizowanie spotkań i warsztatów dla rodziców oraz członków rodzin, mających na celu wzmacnianie więzi rodzinnych, rozwijanie umiejętności komunikacji interpersonalnej oraz wspieranie rodziców w procesie wychowania dzieci.

Wskaźniki zrealizowania zadania:

- a) Liczba udzielonych porad w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym
- b) Liczba osób, którym zapewniono miejsca w Placówkach Wsparcia Dziennego
- c) Liczba dofinansowanych zajęć oraz programów profilaktycznych i integracyjnych w świetlicach wiejskich z terenu Gminy Gnojnik
- d) Liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań, warsztatów
- e) Liczba zakupionych pakietów materiałów edukacyjnych

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 3.1. Organizowanie i finansowanie edukacyjnych programów, spektakli i warsztatów profilaktycznych przeznaczonych dla uczniów przedszkoli i szkół podstawowych z terenu Gminy Gnojnik ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU).
- 3.2. Dofinansowywanie do organizacji szkoleń, warsztatów i konkursów dla nauczycieli oraz rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania problemom alkoholowym oraz uzależnieniom behawioralnym.
- 3.3. Organizacja we współpracy z placówkami oświatowymi i świetlicami wiejskimi przedsięwzięć typu wykłady, pogadanki, prelekcje mające na celu promocję zdrowego, wolnego od używek stylu życia oraz asertywnych zachowań i właściwych postaw społecznych.
- 3.4. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i społeczności lokalnej.
- 3.5. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących szkodliwości środków i substancji psychoaktywnych, których używanie może prowadzić do uzależnień.

- 3.6. Wsparcie finansowe organizacji letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Gnojnik, podczas którego realizowane są działania o charakterze profilaktycznym.
- 3.7. Współdziałanie z instytucjami, organizacjami prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka oraz organizowania akcji profilaktycznych typu festyny, ogniska, wycieczki, spotkania okolicznościowe i konkursy promujące zdrowy styl życia wolny od uzależnień i przemocy.
- 3.8. Propagowanie zdrowego, alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych, obozów i wyjazdów zwłaszcza o charakterze sportowo-rekreacyjnym.
- 3.9. Realizowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w ruchu drogowym oraz przeciwdziałania FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) poprzez zakup i dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców Gminy Gnojnik oraz udział w kampaniach społecznych o charakterze profilaktycznym.
- 3.10. Organizowanie lokalnych wydarzeń profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, mających na celu promocję zdrowego i wolnego od uzależnień stylu życia.
- 3.11. Współpraca z Kościołem Katolickim oraz innymi organizacjami religijnymi działającymi na terenie Gminy Gnojnik w zakresie promowania trzeźwego i odpowiedzialnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie wykładów, prelekcji, wyjazdów, podczas których będą prowadzone działania profilaktyczne.
- 3.12. Dofinansowywanie działań o charakterze profilaktycznym realizowanych przez organizacje i stowarzyszenia, których statut zawiera działania o charakterze profilaktycznym oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom.
- 3.13. Finansowanie udziału w ogólnopolskich, lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych oraz inicjowanie, realizacja i finansowanie gminnych kampanii, akcji informacyjnych i edukacyjnych.
- 3.14. Monitorowanie problemów alkoholowych w środowisku lokalnym poprzez przeprowadzanie diagnoz, ekspertyz, realizowanych samodzielnie lub zleczanych wyspecjalizowanym instytucjom, w celu oceny aktualnego stanu zagrożeń związanych z alkoholem.

Wskaźniki zrealizowania zadania:

- a) Liczba dofinansowanych programów, spektakli
- b) Liczba dofinansowanych szkoleń i kursów dla nauczycieli,
- c) Liczba dofinansowanych wykładów, pogadanek, prelekcji
- d) Liczba instytucji i organizacji angażujących się w działania profilaktyczne,
- e) Liczba dofinansowanych akcji profilaktycznych
- f) Liczba dofinansowanych obozów, wycieczek, form letniego/zimowego wypoczynku
- g) Liczba dofinansowanych pozalekcyjnych zajęć sportowych
- h) Liczba kampanii społecznych w których Gmina brała udział
- i) Liczba przeprowadzonych diagnoz/ekspertyz

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 4.1. Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- 4.2. Stała współpraca z Policją, Urzędem Gminy, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami oświatowymi, przedstawicielami służby zdrowia oraz Zespołem Kuratorów przy Sądzie Rejonowym w Brzesku w zakresie działań dotyczących rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.3. Popularyzowanie informacji o ruchu abstynenckim i miejscach spotkań grup samopomocowych typu AA i inne.

4.4. Współdziałanie oraz wspieranie instytucji, podmiotów prawnych i osób fizycznych realizujących działania na rzecz przeciwdziałania zjawisku narkomanii. Działania te mogą obejmować m.in. organizację konkursów, zawodów sportowych oraz innych wydarzeń promujących zdrowy i wolny od uzależnień styl życia, a także wspierających kształtowanie pozytywnych postaw i osobowości dzieci i młodzieży.

4.5. Współpraca z Pełnomocnikiem Marszałka Województwa Małopolskiego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie oraz Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, a także udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez wymienione instytucje.

4.6. Prenumerata oraz zakup czasopism, publikacji i literatury specjalistycznej dotyczącej problematyki uzależnień, profilaktyki oraz zagrożeń społecznych.

Wskaźniki zrealizowania zadania:

- a) Liczba instytucji i organizacji angażujących się w działania profilaktyczne,
- b) Liczba zakupionych prenumerat, czasopism i literatury,
- c) Liczba zleconych zadań organizacjom pozarządowym,
- d) Liczba wspartych materialnie i edukacyjnie instytucji/organizacji pozarządowych
- e) Liczba podmiotów zaangażowanych w działania mające na celu rozwiązywanie problemu narkomanii
- f) Liczba umieszczonych informacji dotyczących miejsc spotkań grup samopomocowych

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

- 5.1 Współpraca z Policją w zakresie egzekwowania przepisów dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim, a także sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.
- 5.2 Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 5.3 Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki zrealizowania zadania:

- a) Liczba podjętych interwencji w związku z naruszeniem wyżej cytowanych przepisów
- b) Liczba przeprowadzonych szkoleń/zakupionych pakietów materiałów dla sprzedawców napojów alkoholowych
- c) Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Zadanie 6. Wsparcie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie oraz finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej

6.1. Współpraca z jednostkami pomocy społecznej w zakresie udzielania pomocy oraz zapewnienia wsparcia psychologicznego i prawnego osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.

Wskaźniki zrealizowania zadania:

- a) Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym

Rozdział IV. Podsumowanie

W oparciu o wyniki diagnozy przeprowadzonej w trzecim kwartale 2025r. wśród dorosłych mieszkańców oraz młodzieży ze szkół z terenu Gminy Gnojnik na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojniku przedstawione zostały rekomendowane działania dla każdej z grup społecznych.

Działania rekomendowane dla dorosłych mieszkańców Gminy Gnojnik:

1. Kontynuowanie podejmowanych działań informujących o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury rozmieszczone na terenie Gminy, aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać nowe media oraz tablice informacyjne w miejscach publicznych.
2. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
3. Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
4. Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
5. Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.
6. Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
7. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Działania rekomendowane dla dzieci i młodzieży z Gminy Gnojnik:

1. Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów, które będą wskazywały negatywne skutki picia alkoholu, palenia papierosów i uzależnienia od tych substancji, uświadamiały uczniom jak uzależnienie wpływa na życie, rozwijały asertywną postawę – umiejętność odmowy, kształtowały postawy wolne od używek oraz promowały zdrowy styl życia, uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu.
2. Poznawanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,
3. Uczenie zasady stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
4. Kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznajomych,
5. Dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,

6. Kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doбором treści programów komputerowych oraz Internetu,
7. Podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
8. Ukazywanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka,
9. Poznawanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
10. Poznawanie wpływu jaki ma na życie hazard,
11. Pokazywanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.

Działania rekomendowane dla nauczycieli oraz rodziców z Gminy Gnojnik

1. Poszerzanie wiedzy i kompetencji poprzez szkolenia i spotkania w tematyce:
 - ✓ przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych, wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień,
 - ✓ Ukazywania znaczenia i oczekiwanych rezultatów programów profilaktycznych,
 - ✓ Sposobów wyjścia z uzależnienia,
 - ✓ Ukazywania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem,
 - ✓ Przedstawienia mechanizmu i konsekwencji uzależnienia,
 - ✓ Zwracania uwagi na różne formy uzależnienia,
2. Przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi.
3. Omawianie poszczególnych uzależnień behawioralnych tj. pracoholizm, internetoholizm, jedzenioholizm, zakupoholizm i uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu.
4. Omawianie ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu, najpopularniejsze zagrożenia Internetu,
5. Jak chronić własne dziecko – poradnik rodziców, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci,
6. Nowe zagrożenia m.in: sexting – nastoletnia auto-pornografia w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem,
7. Programy pozwalające kontrolować dostęp dzieci do komputera i Internetu

Rozdział V. Monitoring

Monitorowanie stanu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków na terenie Gminy Gnojnik realizowane będzie we współpracy z gminnymi instytucjami oraz organizacjami, których działalność jest zgodna z celami niniejszego programu, w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie badań ankietowych i innych działań diagnostycznych w zakresie skali zjawiska nadużywania alkoholu, stosowania narkotyków oraz występowania uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.
2. Wymiana informacji i doświadczeń dotyczących problematyki alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych pomiędzy uprawnionymi instytucjami i podmiotami.
3. Analiza zgromadzonych danych oraz wskaźników, przygotowywanie wniosków i rekomendacji stanowiących podstawę do planowania dalszych działań profilaktycznych i interwencyjnych.

Rozdział VI. Finansowanie i realizacja Programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 są dochody uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Współrealizatorzy programu:

- ✓ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzesku- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia oraz Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień w Brzesku;
- ✓ Placówki Wsparcia Dziennego;
- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojniku;
- ✓ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku;
- ✓ Komisariat Policji w Czchowie;
- ✓ Parafie z terenu Gminy Gnojnik;
- ✓ Szkoły i Przedszkola z terenu Gminy Gnojnik;
- ✓ Centrum Kultury oraz świetlice wiejskie;
- ✓ Kluby sportowe z terenu Gminy Gnojnik;
- ✓ Organizacje pozarządowe i instytucje działające na terenie Gminy Gnojnik;

Realizacja zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii będzie koordynowana przez:

- ✓ Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojniku;
- ✓ Referenta ds. profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii;
- ✓ Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Rozdział VII. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b i 2c ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), Wójt sporządza roczny raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, obejmujący efekty jego wdrażania. Raport ten przekazywany jest Radzie Gminy do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy.

Ponadto, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, sporządzana jest informacja dotycząca działań podejmowanych w danym roku w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, która następnie przesyłana jest do Centrum do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy.

Dział III. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Rozdział I. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku.

- 1 Głównym podmiotem realizującym działania w ramach Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpracująca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradniami Terapii Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu, Placówkami Wsparcia Dziennego, Ośrodkami Zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, Sądem Rejonowym, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi.
- 2 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku została powołana zarządzeniem Wójta Gminy Gnojnik. Podstawę prawną jej działania stanowi art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151).
- 3 Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 powyższej ustawy, skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku obejmuje osoby posiadające kwalifikacje i przeszkolenie w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 4 Szczegółowe zasady i tryb funkcjonowania Komisji określa Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku.
- 5 Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji oraz za pracę w zespołach kontrolnych w wysokości 200 zł brutto, natomiast przewodniczącej Komisji 250 zł brutto.
- 6 Podstawą do wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w punkcie 5, jest lista obecności sporządzona podczas poszczególnych posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnojniku.